

მსოფლიოს მართვის თეორიები „რომის კლუბი“ და „ბილდერბერგის კლუბი“

რომის კლუბი არის საერთაშორისო საზოგადოებრივი ორგანიზაცია (ანალიტიკური ცენტრი), რომელიც შეიქმნა იტალიელი მეწარმის აურელიო პეჩეს (ორგანიზაციის პირველი პრეზიდენტი) და OECD-ის მეცნიერებათა გენერალური დირექტორის ალექსანდრე კინგომუენის მიერ 1968 წლის 6-7 აპრილს, რომელშიც გაერთიანებული არიან მსოფლიო პოლიტიკური, ფინანსური, კულტურული და სამეცნიერო ელიტის წარმომადგენლები. ორგანიზაციამ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანა ბიოსფეროს განვითარების პერსპექტივების შესწავლაში და ადამიანის ბუნებასთან ურთიერთობების ჰარმონიზაციის იდეის პოპულარიზაციაში.

რომის კლუბი, თავდაპირველად, მიზნად ისახავდა, მოხსენებების საშუალებით, მსოფლიო საზოგადოების ყურადღების მიპყრობას გლობალურ პრობლემებზე. იგი თავისი მოხსენებებით, მხოლოდ საზღვრავს და წარმოაჩენს აქტუალურ საკითხებს და ხელს უწყობს მეცნიერული კვლევების დაფინანსებას, რომელთა მსვლელობის დროსაც იგი არავითარ შემთხვევაში არ ერევა სამუშაოს მიმდინარეობაში და მითუმეტეს არ ზემოქმედებს მათ შედეგებსა და დასკვნებზე; მოხსენებების ავტორები, მათ შორის ვინც კლუბის წევრია, სრული თავისუფლებით და დამოუკიდებლობით სარგებლობს. დასრულებული დასკვნის მიღების შემდეგ, კლუბი განიხილავს და ამტკიცებს მას, როგორც წესი, ყოველწლიური კონფერენციის განმავლობაში, ხშირ შემთხვევაში საზოგადოების წარმომადგენლების, ფართო საზოგადოების, მეცნიერების, პოლიტიკოსების, პრესის წარმომადგენლების თანდასწრებით და შემდეგ უკვე ავრცელებს კვლევის შედეგებს დამტკიცებული დასკვნების სახით მსოფლიოს სხვადასხვა აუდიტორიებში.

კვლევა - რომის კლუბი აწყობს ფართომასშტაბიან კვლევებს ფართო სპექტრის საკითხებზე, მაგრამ ძირითადად სოციალურ-ეკონომიკურ სფეროში.

რომის კლუბის საქმიანობა მოიცავს სპეციალურ სამეცნიერო განვითარებას, რაც სტიმულს უქმნიდა სამეცნიერო კვლევების ისეთი ახალი მიმართულებების წარმოქმნას, როგორიცაა გლობალური მოდელირება, გლობალური პრობლემები, თანამედროვე ფილოსოფიური დისკუსიები თანამედროვე სამყაროში ადამიანის შესახებ, ცხოვრებისეული ღირებულებები და კაცობრიობის განვითარების პერსპექტივები. გლობალური მოდელირების სფეროში მუშაობა, მსოფლიოს პირველი კომპიუტერული მოდელების მშენებლობა, დასავლური ცივილიზაციის ნეგატიური ტენდენციების კრიტიკა, ეკონომიკური ზრდის ტექნოკრატიული მითი, როგორც ყველა პრობლემის გადაჭრის ყველაზე ეფექტური საშუალება, ხალხისა და მსოფლიოს ჰუმანიზაციის გზების პოვნა, ქვეყნების შეიარაღების ზრდის ტენდენციის დაგმობა, მონოღება მსოფლიო თანამეგობრობისათვის ძალისხმევის გასაერთიანებლად ეთნიკური შეტაკებების შესაჩერებლად, გარემოს დაცვა, ადამიანების კეთილდღეობის გაზრდა და ცხოვრების ხარისხის გაუმჯობესება - ეს ყველაფერი არის რომის კლუბის საქმიანობის დადებითი ასპექტები, რომლებმაც მიიპყრო პროგრესული მეცნიერები, პოლიტიკოსები და სახელმწიფო მოხელეები.

რომის კლუბის წარმომადგენლების თეორიული კვლევები, ისევე როგორც კვლევის მეთოდოლოგიები, გამოიყენება სხვადასხვა მეცნიერებებში.

პრაქტიკული რეკომენდაციები გათვალისწინებულია ინდივიდუალური ქვეყნების, ინდუსტრიების, კორპორაციების და ფირმების სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების პროგნოზირებისას.

კლუბის წევრობა - რომის კლუბში წევრობა შეზღუდულია (100 ადამიანი). "როგორც წესი, მთავრობის წევრები ერთდროულად არ შეიძლება იყვნენ რომის კლუბის წევრებიც". რომის

კლუბში არცერთი მონაწილე არ წარმოადგენს რომელიმე სახელმწიფო ორგანიზაციას და არ წარმოაჩენს არც ერთ - იდეოლოგიურ, პოლიტიკურ ან ნაციონალურ შეხედულებას.

ისტორია - რომის კლუბმა გამოიძიება წამოიწყო გლობალურ საკითხებთან დაკავშირებით. კლუბის დასმულ კითხვებზე პასუხის გასაცემად, უამრავმა გამოჩენილმა მეცნიერმა შექმნა სერია "მოხსენებები რომის კლუბში", სახელწოდებით "კაცობრიობის სირთულეები". მსოფლიო განვითარების პერსპექტივების პროგნოზები გაკეთდა კომპიუტერული მოდელების გამოყენებით, ხოლო შედეგები გამოქვეყნდა და განიხილეს მთელ მსოფლიოში.

ჰასან ოზბანანი, ერის იანი და ალექსანდრე ხრისტაკისი, რომლებმაც აურელიო პეჩესისა და ალექსანდრე კინგის მიერ დაკვეთილი ცივილიზაციის განვითარების მათემატიკური მოდელი შეიმუშავეს, პლანეტარული საზოგადოების განვითარების დინამიკის გლობალური მოდელის საწყისები იყვნენ. ჰასან ოზბანანმა, ამერიკელმა ფილოსოფოსმა და თურქული წარმოშობის მათემატიკოსმა, შექმნა მსოფლიოში ნულოვანი გლობალური მათემატიკური კომპიუტერული მოდელი მსოფლიოს განვითარებისთვის.

1970-იანი წლების დასაწყისში, კლუბის შემოთავაზებით, ჯეი ფორესტერმა თავისი კომპიუტერული მოდელირების მეთოდიკა მსოფლიო პრობლემემატიკაზე გამოიყენა. კვლევის შედეგები გამოქვეყნდა წიგნში "მსოფლიო დინამიკა" (1971), რომელშიც ნათქვამია, რომ კაცობრიობის შემდგომი განვითარება ფიზიკურად შეზღუდულ პლანეტა დედამიწაზე, 2020 წლისთვის მიგვიყვანს ეკოლოგიურ კატასტროფამდე. დენის მეიდოვის მიერ რომის კლუბისთვის გაკეთებულმა პირველმა მოხსენებამ, პროექტზე - **"ზრდის შეზღუდვები"** (1972), დაასრულა ფორესტერის მიერ წამოწყებული კვლევები. მაგრამ მედოუზის მიერ შემოთავაზებული „**სისტემური დინამიკის**“ მეთოდი არ იყო შესაფერისი რეგიონალურ მსოფლიო მოდელთან მუშაობისთვის, რის გამოც მისმა მოდელმა სასტიკი კრიტიკა გამოიწვია. მიუხედავად ამისა, ფორესტერ-მედოუზის მოდელს რომის კლუბის პირველი მოხსენების სტატუსი მიენიჭა. მოხსენებაში **"ზრდის შეზღუდვები"** აღინიშნა კლუბის არაერთი ანგარიშის დასაწყისი, რომელშიც საფუძვლიანად იქნა შემუშავებული ეკონომიკური ზრდის, განვითარების, ტრენინგის, ახალი ტექნოლოგიების გამოყენების შედეგების და გლობალური აზროვნების საკითხები. 1974 წელს გამოვიდა კლუბის მეორე მოხსენება. მას ხელმძღვანელობდნენ რომის კლუბის წევრები მ.მესაროვიჩი და ე.პესტელი. „კაცობრიობა გზაჯვარედინზე“ შემოგვთავაზა „**ორგანული ზრდის**“ კონცეფცია, რომლის თანახმად, მსოფლიოს თითოეულმა რეგიონმა უნდა შეასრულოს თავისი განსაკუთრებული ფუნქცია, როგორც ცოცხალი ორგანიზმის უჯრედმა. რომის კლუბის მიერ "ორგანული ზრდის" კონცეფცია მთლიანად იქნა შეწყნარებული და დღემდე რჩება ერთ-ერთი მთავარ მოქმედ იდეად.

მედოუზ-ფორესტერის და მესაროვიჩ-პესტელ-ის მოდელებმა საფუძველი ჩაუყარა რესურსების მოხმარების შეზღუდვას ე.წ. მრეწველობა განუვითარებელი ქვეყნების ხარჯზე. მეცნიერების მიერ შემოთავაზებული მეთოდოლოგია მოითხოვა აშშ-ს მთავრობამ, წინასწარი პროგნოზირებისათვის და შესაბამისად მსოფლიოში მიმდინარე პროცესებზე გავლენის მოსახდენად.

მსოფლიო სისტემაზე, კლუბის წევრების შემდეგი ნაშრომია ჯ.ტინბერგენის მოხსენება **„საერთაშორისო წესრიგის გადასინჯვა“** (1976). იგი მნიშვნელოვნად განსხვავდება წინა ნამუშევრებისგან. ტინბერგენმა თავის მოხსენებაში წარმოადგინა გლობალური ეკონომიკის სტრუქტურის რესტრუქტურის საკითხის პროექტი. მათ სპეციალურ რეკომენდაციებს მიაკუთვნეს ქვეყნის პრინციპები და საქმიანობის ძირითადი პრინციპები, პოლიტიკის ძირითადი მიმართულებები, ახალი ინსტიტუტების შექმნა ან არსებული ინსტიტუტების რეორგანიზაცია, რათა უზრუნველყონ პირობები მსოფლიო სისტემის უფრო მდგრადი განვითარებისათვის.

მნიშვნელოვან როლს კლუბში გაკეთებული ანგარიშების საერთო რაოდენობიდან, ასრულებს კლუბის პრეზიდენტ ა.პეჩჩის ნაშრომები **"ადამიანის თვისებები"** (1980). პეჩეი გვთავაზობს, როგორც ის მას თავად უწოდებს, ექვს „სასტარტო“ მიზანს, რომელიც უკავშირდება პლანეტის "გარე საზღვრებს", ადამიანის "შინაგან ზღვარს", ხალხთა კულტურულ მემკვიდრეობას, მსოფლიო საზოგადოების ფორმირებას, გარემოს დაცვას და წარმოების

სისტემის რეორგანიზაციას. ადამიანი თავისი საქმიანობით უნდა განპირობებული იყოს და კმაყოფილდებოდეს მისი გარემომცველი ბუნების შესაძლებლობებით და არამც და არამც არ მიყავდეს იგი უკიდურესობამდე. ამ მოხსენების ძირითადი იდეა მოიცავს „შინაგან ზღვარს“, ანუ პიროვნების გაუმჯობესებაში, მისი ახალი პოტენციური შესაძლებლობების გამოვლენას. როგორც ავტორი წერს: "საჭირო იყო იმის უზრუნველყოფა, რომ რაც შეიძლება მეტ ადამიანს შეეძლებოდა ამ მკვეთრი ნახტომის გაკეთება მათ მიერ აღქმად რეალობაში".

რომის კლუბის მოხსენებით ანგარიშებს შორის განსაკუთრებული ადგილი უკავია ედუარდ პესტელის მოხსენებას "ზრდის მიღმა" (1987), რომელიც ეძღვნება აურელიო პეჩეს სსოვნას. იგი განიხილავს "ორგანული ზრდის" არსებულ პრობლემებს და გლობალური ჭრილში მათი გადაჭრის პერსპექტივებს, რომლებიც ითვალისწინებს მეცნიერებისა და ტექნოლოგიების მიღწევებს, მათ შორის, როგორც მიკროელემენტებზე, ასევე ბიოტექნოლოგიაში, ბირთვულ ენერჯიასა და საერთაშორისო მდგომარეობაზე. "მხოლოდ ამ ფუნდამენტურ საკითხებზე საერთო ხედვის შემუშავების შემდეგ - რომლის პრეროგატივაც, პირველ რიგში, მდიდარ და ძლიერ ქვეყნებს გააჩნიათ, - შეგვიძლია ვიპოვოთ სწორი სტრატეგია ორგანულ ზრდაზე გადასვლისთვის, რომელსაც შემდეგ ჩვენს პარტნიორებს გადავცემთ ქვესისტემის დონეზე. მხოლოდ ამის შემდეგ, შესაძლებელი იქნება მსოფლიო სისტემის საიმედოდ მართვა." პესტელის დასკვნაში შეჯამებულია თხუთმეტწლიანი დებატები ზრდის შეზღუდვების შესახებ და გამოტანილია დასკვნა, რომ საკითხი მხოლოდ ზრდაში კი არ მდგომარეობს, არამედ ზრდის ხარისხში.

1991 წელს, პირველად, გამოქვეყნდა მოხსენება თავად რომის კლუბის სახელით, რომელიც მისმა პრეზიდენტმა ალექსანდრე კინგმა და გენერალურმა მდივანმა ბერტრან შნაიდერმა დაწერეს - "პირველი გლობალური რევილუცია". თავიანთი ოცდახუთწლიანი საქმიანობის შეჯამებით, საკლუბო საბჭო კვლავინდებურად ეხმიანება მსოფლიოში ბოლო პერიოდში მომხდარ ცვლილებებს და აღწერს გლობალური პრობლემების ამჟამინდელ მდგომარეობას საერთაშორისო ურთიერთობებში ახალი სიტუაციის კონტექსტში, რომელიც წარმოიშვა აღმოსავლეთსა და დასავლეთს შორის ხანგრძლივი დაპირისპირების დასრულების შემდეგ; ახალი ბლოკის შექმნის შედეგად წარმოქმნილი ახალი ეკონომიკური ვითარება, ახალი გეოსტრატეგიული ძალების წარმოქმნა; ახალი პრიორიტეტები ისეთ გლობალურ საკითხებში, როგორებიცაა: მოსახლეობა, გარემო, რესურსები, ენერჯია, ტექნოლოგია, ფინანსები და ა.შ. მოხსენების ავტორებმა ჩაატარეს რომის კლუბის საქმიანობის სისტემური ანალიზი და შეიმუშავეს სამოქმედო პროგრამა გლობალური საკითხების გადასაჭრელად. ეს არის ყველაზე მნიშვნელოვანი ნამუშევარი, რომელიც აღწერს რომის კლუბის მთავარ საქმიანობას.

1997 წელს, გამოიცა რომის კლუბის მორიგი ანგარიში "ფაქტორი მეოთხე. დანახარჯები-ნახევარია, უკუგება-ორმაგია." რომელიც მოამზადეს ე.ვეიცზეკერმა, ე.ლოვინსმა და ლ.ლოვინსმა. ამ ნაშრომის მიზანი იყო რომის კლუბის წინა ნამუშევრებში და უპირველეს ყოვლისა, პირველ მოხსენებაში "ზრდის შეზღუდვები" დასმული კითხვების გადაჭრა. ამ მოხსენების ძირითადი იდეა არნახული ინტერესი გამოიწვია მთელ მსოფლიოში. მისი არსი მდგომარეობს იმაში, რომ თანამედროვე ცივილიზაციამ მიაღწია განვითარების ისეთ დონეს, რომლის დროსაც წარმოების ზრდა ეკონომიკის პრაქტიკულად ყველა სექტორში შეიძლება განხორციელდეს პროგრესულად განვითარებად ეკონომიკის პირობებში, დამატებითი რესურსებისა და ენერჯიის მოზიდვის გარეშე. კაცობრიობას "შეუძლია იცხოვროს ორჯერ უფრო მდიდრულად და ამავე დროს მოიხმაროს რესურსების მხოლოდ ნახევარი."

თანამედროვეობა - 2008 წლის დასაწყისში, რომის კლუბის საერთაშორისო სამდივნო გადაასახლეს ჰამბურგიდან (გერმანია) უინტერტურში (შვეიცარია, ციურიხის კანტონი). რომის კლუბი ამჟამად აგრძელებს მსოფლიოს ამჟამინდელი მდგომარეობის შესწავლას, რომელშიც ფუნდამენტური ცვლილებები მოხდა, განსაკუთრებით გეოპოლიტიკაში. ასევე უნდა გვახსოვდეს, რომ პლანეტაზე გარემოსდაცვითი ვითარება კვლავ გაუარესდება. ბევრ სამეცნიერო და საგანმანათლებლო ორგანიზაციასთან მჭიდრო თანამშრომლობით, რომის კლუბმა 2008 წლის მაისში შეიმუშავა ახალი სამწლიანი პროგრამა "ახალი გზა მსოფლიო განვითარებისთვის", რომელიც ასახავდა საქმიანობის ძირითად სფეროებს 2012 წლამდე.

„ბილდერბერგის კლუბი“

ბილდერბერგის კლუბი, ბილდერბერგის ჯგუფი, ბილდერბერგის კონფერენცია (ინგლ.: Bilderberg Group - ბილდერბერგის ჯგუფი) არის არაოფიციალური ყოველწლიური სახის კონფერენცია, რომელიც შედგება დაახლოებით 130 მონაწილისგან, რომელთა უმეტესობაც წარმოადგენს გავლენიანი პირებს პოლიტიკის, ბიზნესისა და საბანკო საქმიანობის სფეროში, ისევე როგორც წამყვანი დასავლური მედიის ხელმძღვანელები. კონფერენციაზე შესვლა მხოლოდ პირადი მოსაწვევებით არის შესაძლებელი.

ბილდერბერგის კლუბი

კლუბის მონაწილეები - კლუბის აქტივი 383 ადამიანს აერთიანებს, მათგან 128, ან ერთი მესამედი, ამერიკელები არიან, დანარჩენი ევროპელები და აზიელები (იაპონელები, კორეელები, სინგაპურელები). ენციკლოპედია „ბრიტანიკა“-ს თანახმად, „კონფერენცია ითვალისწინებს არაფორმალურ, მოდუნებულ ატმოსფეროს, რომელშიც მათ, ვინც გავლენას ახდენს ეროვნულ პოლიტიკასა და საერთაშორისო ურთიერთობებზე, შეუძლიათ უკეთ გაიციონ ერთმანეთი და განიხილონ საერთო პრობლემები ვალდებულებების გარეშე. ყოველი კონფერენციის შემდეგ, მზადდება არაოფიციალური შეხვედრის ანგარიში, რომელიც გავრცელდება ექსკლუზიურად წარსულ და ახლანდელ მონაწილეებს შორის. მოხსენებაში სპიკერები მითითებულია მხოლოდ მათი ქვეყნისთვის. ყოველწლიურად, საერთაშორისო საორგანიზაციო კომიტეტი ირჩევს სხვადასხვა დელეგატს.“

კლუბში შედიან რამოდენიმე ქვეყნის მთავრობის მუდმივმოქმედი წევრები:

ჰენრი კისინჯერი - აშშ-ს სახელმწიფო მოღვაწე, მრჩეველი სახელმწიფო უსაფრთხოების საკითხებში და აშშ-ს სახელმწიფო მდივანი.

დონალდ ჰენრი რამსფელდი - აშშ-ს პოლიტიკოსი, რესპუბლიკელი, ექს თავდაცვის მინისტრი 1975-1977 და 2001-2006 წწ.

ალლან გრინსპენი - ამერიკელი ეკონომისტი. 19 წლის მანძილზე, აშშ-ს ფედერალური სარეზერვო სისტემის მმართველობითი საბჭოს თავჯდომარე (1987-2006).

რიჩარდ ნორმან პერლი - ამერიკელი რესპუბლიკელი, პოლიტოლოგი, სპეციალისტი თავდაცვის საკითხებში.

პაულ ვულფოვიცი - ამერიკელი პოლიტიკოსი, აშშ-ს პოლიტიკის უსაფრთხოების ცენტრის წევრი, მსოფლიო ბანკის მე-10 პრეზიდენტი.

კლუბის სხდომები - კლუბური შეხვედრები ტარდება სპეციალური მოსაწვევებით, არასოდეს აფიშირდება პრესაში, მათი მოწვევის თარიღები. შეხვედრების ორგანიზებასა და მონაწილეთა უსაფრთხოებას უზრუნველყოფს ქვეყანა, რომლის ტერიტორიაზეც იკრიბებიან „ბილდერბერგელები“ - მათ ასეთი ზედმეტსახელი პოლანდიის ქალაქ ოსტერბეკში მდებარე სასტუმრო ბილდერგის სახელიდან გამომდინარე შეარქვეს, სადაც კლუბმა პირველი შეხვედრა 1954 წლის მაისში გამართა. ბილდერგების ნებისმიერი შეხვედრა, მისი სრული საიდუმლოების მიუხედავად, მსოფლიო საზოგადოებისთვის დიდ ინტერესს იწვევს. შეუძლებელია დიდი რაოდენობით ცნობილი ადამიანების ერთ ტერიტორიაზე თავშეყრის დამალვა, მათ შორის - პრეზიდენტები, მეფეები, მთავრები, კანცლერები, პრემიერ მინისტრი, ელჩები, ბანკირები, ძირითადი კორპორაციების ხელმძღვანელები. უფრო მეტიც, თითოეულ მათგანს გააჩნია მდივნების, მზარეულების, ოფიციანტების, სატელეფონო ოპერატორების და დაცვის წევრების მთელი რიგი. ბილდერბერგის კლუბის სათავო ოფისი მდებარეობს ნიუ – იორკში, კარნეგის ფონდის ტერიტორიაზე. მიუხედავად ამისა, ფართო საზოგადოებისთვის კლუბის ბოლო შეხვედრის შესახებ ცნობები, მხოლოდ შეხვედრის დასრულების შემდეგ ხდება ცნობილი.

სხდომებზე გარეშე პირების და პრესის დაშვება აკრძალულია. ჩატარებული შეხვედრების მოხსენებები, განხილული საკითხებისა და მიღებული გადაწყვეტილებების შესახებ, ასევე არ ექვემდებარება გასაჯაროებას. ჯგუფური შეხვედრების დროს აკრძალულია ვიდეო და აუდიოჩანაწერების გაკეთება; იკრძალება პრესაში განცხადებების გაკეთება და ამ შეხვედრებზე მსჯელობის შინაარსის გამჟღავნება.

რომის კლუბის შეხვედრებს სხვადასხვა წლებში რუსეთის ფედერაციიდან ესწრებოდნენ გრიგორი იავლინსკი და ლილია შევცკოვა. ანატოლი ჩუბაისი ორჯერ დაესწრო შეხვედრებს: 1998 წლის 14 მაისიდან 17 მაისამდე (ბილდბერგის კლუბის შეხვედრა ტინბერში, შოტლანდია) და 2012 წელს. 2011 წელს, კლუბს ესწრებოდა ალექსეი მორდაშოვი, კომპანია „სევერსტალ“-ის ხელმძღვანელი. 2015 წელს კი, შეხვედრაზე მონაწილეობა ერთადერთი რუსი, რომელიც 2013 წლიდან საფრანგეთში ცხოვრობდა, იყო ეკონომისტი სერგეი გურიევი.

ერთსულოვნება სიძლიერის სანინდარია
საზოგადოებრივი უსაფრთხოების ანალიტიკური ცენტრი